

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО
Кафедра історії української музики
та музичної фольклористики**

Дисципліна «Новітні тенденції в українській композиторській творчості кін. ХХ–ХХІ ст.»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»

Спеціалізації: «Фортепіано», «Народні інструменти», «Бандура», «Баян, акордеон», «Оперний спів», «Камерний спів», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування», «Музична режисура»

Викладач – кандидат мистецтвознавства, доцент Дерев'янченко О. О.

Форма поточного контролю – письмові відповіді на запитання семінару.

Плани семінарських занять на період карантину з 12.03. по 24.04. 2020

24.03.2020

**Семінарське заняття №5
Тема: Неоромантична тенденція в творчості
українських композиторів кін. ХХ–ХХІ ст.**

Питання

1. Лірична тематика та особливості її трактування в сучасній українській опері:

а) Жанр камерної опери в творчості В. Губаренка. Аналіз твору на вибір студента: моноопера «Листи кохання», моноопера «Самотність», «Альпійська балада», «Монологи Джульєтти» [4; 8].

б) Іщенко Ю. Камерна опера «Віронька»: особливості втілення сюжету А. Чехова [7].

в) Станкович Є. «Opera rustica»: нетрадиційність жанрового рішення [11; 12].

2. Жанр ліричної симфонії в сучасній українській музиці. Аналіз твору на вибір [6].

3. Роль неоромантичної тенденції в еволюційних процесах українського скрипкового концерту останньої третини ХХ – ХХІ ст. Аналіз твору на вибір [5; 12].

4. Неоромантична тенденція в творчості М. Скорика. Концерт для віолончелі з оркестром [9].

5. Особливості трактування романтичних жанрів та ліричної образності в творчості **В. Сильвестрова**. Аналіз твору на вибір (за спеціалізацією):

Струнний квартет №1, вокальні цикли «Тихі пісні», «Ступені», симфонія №5 [3; 13; 14].

6. Неоромантична тенденція в творчості І.Карабиця. Аналіз твору на вибір студента: «Ліричні сцени» для скрипки і фортепіано, симфонія №3 для струнного оркестру, Концерт №3 для оркестру «Голосіння», 24 прелюдії для фортепіано, пісні [2; 10].

7. Неоромантична тенденція в сучасній українській гітарній музиці [1].

8. Знайти і проаналізувати власний приклад перетворення неоромантичної тенденції (ліричної тематики, образності, романтичних жанрів) у творчості сучасних українських композиторів (Алмаші З., Зубицький В., Іщенко Ю., В. Сильвестров, М. Скорик, Станкович Є., Родін О., Шалигін М., Шимко О., Щербаков І. та ін.).

Література

1. Барзишена В. Неоромантизм як стильова тенденція в сучасній українській гітарній музиці (на прикладі творів А. Шевченка). URL: http://onmavisnyk.com.ua/uploads/editor/stud_issue/stud_4/34424cd4dda69d171f3755a5fc54b935.pdf
2. Гуркова О. Неоромантичні тенденції у камерно-інструментальній творчості І. Карабиця (на прикладі "Ліричних сцен" для скрипки і фортепіано) // [Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlnma_2015_34_31). 2015. Вип. 34. С. 168-175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlnma_2015_34_31
3. Довгаленко Н. Українська музика ХХ ст.: нариси. Одеса, 2009. С. 96-106, 107-114.
4. Драч І. С. Композитор Віталій Губаренко: формула індивідуальності монографія. Суми, 2002. С.121-135.
5. Заранський В. І. Український скрипковий концерт: навч. посібник. Львів, 2003. С. 108-109, 163-175.
6. Зинькевич Е. С. Лирическая симфония: вопросы типологии (на материале украинского симфонизма) // Київське музикознавство. К., 1998. Вип. 1. С. 57-76.
7. Зинькевич Е. С. Чехов и украинская опера. URL: <http://jgreenlamp.narod.ru/chehov.htm>
8. Зуєв С. П. «Альпійська балада» Віталія Губаренка: досвід кінематографічного прочитання опери. URL: <https://www.science-community.org/uk/system/files.pdf>
9. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів, 1998.
10. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. С.140–145, 162–167.
11. Корчова О. О. Нова опера Є.Станковича: досвід перших виконань. URL: <http://www.stankovych.org.ua/ru/news/104.html>

- 12.Луніна А. «Opera rustica»: діалектика міфу буття // Музика. 2012. №4. С. 42-45.
- 13.Нестьева М. Творчество В. Сильвестрова // Композиторы союзных республик. М., 1983. Вып. 4. С. 89-96, 103-119.
- 14.Павлишин С. В. Сильвестров (з серії “Творчі портрети”). К., 1989. С. 41-43, 64-70.
- 15.Сіренко Є. Євген Станкович. Концерт №2 для скрипки з оркестром: особливості авторської трактовки жанру // Київське музикознавство. К., 2010. Вип. 31. С.186-196.

21.04.2020

Семінарське заняття №6

Тема: «Sacra nova» в сучасній українській музиці

Для семінарської відповіді слід обрати один твір, написаний українським композитором у 1990-2010 роки, у назві якого фіксується зв'язок з релігійною тематикою або твір, який за задумом свого автора, має приховану (не зафіксовану в назві) релігійну програмність, інспірований релігійними відчуттями.

Об'єктом аналізу можна обрати приклад на:

1) звернення до **жанрів** Літургії (або її окремих піснеспівів), Всенічної, Панахиди, Духовного концерту, Духовного псалма, Меси, Реквієму, Ave Maria, Stabat Mater у **хоровій та вокально-симфонічній** творчості І. Алексійчук, Г. Гаврилець, Л. Дичко, С.Луньова, В.Польової, М. Скорика, В. Сильвестрова, Є. Станковича, В. Степурка, М. Шука та інших композиторів. У відповіді треба також згадати інші твори автора на духовну тему, підкреслити риси індивідуальності трактування цих канонічних жанрів (прочитання канонічних текстів) сучасними композитором.

2) втілення релігійної тематики, релігійних переживань в **інструментальній творчості** Ю.Іщенко, А.Караманова, В.Рунчака, М.Скорика, Є. Станковича, І. Тараненка, І. Щербакова або інших композиторів.

3) втілення біблійних сюжетів і образів в музично-театральній творчості українських композиторів 1990–2010-х років.

Під час підготовки семінарської відповіді слід **обов'язково** прослухати аудіо- чи відео-запис твору (інтернет-ресурси). За наявності музикознавчої літератури з обраного питання можна/слід її використовувати, аргументуючи власне розуміння твору. Відповідь у тому числі може ґрунтуватися виключно на власних спостереженнях доповідача.

Семінарські відповіді подаються в письмовій формі. Викладач може в усній формі поставити доповідачеві запитання щодо написаного.

Орієнтовний список літератури¹

1. Вербицька-Шокот І. В. Жанр реквієму в хоровій творчості українських композиторів порубіжжя тисячоліть: автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Харків, 2007. 17 с.
2. Гоблик А. Музичні твори «Аве Марія»: жанрово-стильовий аспект : автореферат дис. ... канд. мист. Львів, 2016.
3. Гусарчук Т. «Духовний концерт» Мирослава Скорика: концепційна трансгресія та її інтонаційне втілення // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип.86. К., 2013. С. 419-436. Режим доступу: http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/086/pdf/29.pdf
4. Зинькевич Е. Сакральные мотивы в современном творчестве // Зинькевич Е. Mundus musicae. Тексты и контексты. Избр. ст. К. : ТОВ «Задруга», 2007. С. 543-551.
5. Крамаренко О. Б. Духовна хорова творчість Є. Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. К., 2013. С. 195–198.
6. Крамаренко О. Необарокова символіка у хоровій творчості Є.Станковича (на прикладі творів кінця ХХ–початку ХХІ ст.) // Українське музикознавство: Науково-методичний збірник. Вип.37. К., 2011. С.145-155.
7. Романко В. Духовна тематика у творчості Івана Тараненка // Музична україністика: сучасний вимір. Вип. 2. Київ : ІМФЕ ім. М.Рильського НАНУ, 2008. С. 239–245.
8. Торба О. В. Сучасна українська хорова музика : стиль і стильність. «Псалом 50 (51)» Вікторії Польової // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 85 : Духовна культура України: традиції та сучасність. К., 2010. С. 357–377.
9. Чекан Ю. Передмова // Станкович Є. Хорові твори. К. : Б-ка камерного хору «Київ», 2004. С. 5–12.

Письмові відповіді надсилати на адресу: eldera@ukr.net

Підсумковий семестровий контроль. Для отримання заліку необхідно здати всі передбачені річним планом семінарські відповіді.

¹ При підготовці до семінару можна використовувати інші доступні джерела або описати власні аналітичні спостереження.